Informačný list predmetu

Akademický rok 2026/2027

Vysoká škola	Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave
Fakulta	FMK UCM
Kód predmetu	KMEDV/26bdDIZO01/26
Názov predmetu	teória a dejiny mediálnej komunikácie
Rozsah	2P
Počet kreditov	6
Vyučujúci	Mgr. Monika Prostináková Hossová, PhD. (prednášajúci), doc. Mgr. Lukasz Wojciechowski, PhD. (prednášajúci)

Podmienky na absolvovanie predmetu

Záverečné hodnotenie je udelené na základe úspešného absolvovania didaktického testu v písomnej forme. Didaktický test v písomnej podobe predstavuje 100 % hodnotenia. V záujme úspešného absolvovania predmetu musí študent získať v rámci vedomostného testu minimálne 56 % bodov. Záverečná hodnotiaca stupnica: 100 – 92 =A; 91 - 83 =B; 82 – 74 =C; 73 – 65 =D; 64 - 56 =E; 55 a menej = FX.

Výsledky vzdelávania

Študent po absolvovaní predmetu získa tieto vedomosti, zručnosti a kompetencie:
Vedomosti:
• ovládajú najdôležitejšie pojmy a kontexty mediálnej komunikácie,
• poznajú najdôležitejšie míľniky a udalosti týkajúce sa historického vývoja komunikácie a médií,
• majú schopnosť identifikovať a pomenovať konkrétne rozdiely v používaní, praktickom uplatnení a niekdajších a súčasných podobách mediálnej komunikácie,
• rozumejú a poznajú kontext kľúčových teórií mediálnej komunikácie,
• majú poznatky o rôznych prístupoch k štúdiu mediálnych účinkov a vedia ich kriticky posúdiť,
• vedia vymedziť silné a slabé stránky jednotlivých druhov médií vo vzťahu k verejnej diskusii a spoločensko-kultúrnej situácii,
• poznajú rôzne druhy mediálnych systémov a ich charakteristiky.
Zručnosti:
• dokážu aplikovať základné mediálne a komunikačné teórie na konkrétne príklady z praxe,
• dokážu analyzovať a interpretovať rôzne typy mediálnych účinkov na konkrétnych príkladoch,
• sú schopní kriticky vyhodnotiť úlohu médií pri formovaní verejnej mienky v historickom kontexte,
• majú spôsobilosť diskutovať o rôznych typoch mediálnych systémov a ich charakteristikách,
• dokážu diskutovať o etických a spoločenských otázkach súvisiacich s tradičnými médiami.
Kompetencie:
• spôsobilosť kriticky reflektovať na úlohu médií v spoločnosti a chápať ich vplyv,
• spôsobilosť analyzovať komplexné mediálne javy z teoretickej a historickej perspektívy,
• spôsobilosť eticky a zodpovedne pristupovať k médiám ako ich konzument aj potenciálny tvorca,
• spôsobilosť integrovať získané vedomosti do širšieho kontextu humanitných a spoločenských vied.

Stručná osnova predmetu

1) Úvod do mediálnej komunikácie: Základné pojmy (komunikácia, masová komunikácia, médiá, správa) a ich vymedzenie.
2) Od ústnej tradície po kníhtlač: Historický vývoj komunikácie, vplyv písma a vynálezu kníhtlače na spoločnosť.
3) Tlač a éra masovej žurnalistiky: Vznik a vývoj novín a časopisov, ich rola pri formovaní verejnej mienky v 19. a 20. storočí.
4) Rozvoj rozhlasu a filmu ako nových foriem masovej komunikácie a ich kultúrny vplyv.
5) Vznik a nástup televízie: Fenomén televízie, jej vplyv na rodinu, kultúru a politiku, a porovnanie s predchádzajúcimi médiami.
6) Teória účinkov médií I.: Prvé modely vplyvu médií (napr. Magic bullet theory) a ich kritika.
7) Teória účinkov médií II.: Pokročilejšie teórie ako agenda-setting (nastavovanie agendy) a cultivation theory (pestovateľská teória).
8) Rola médií v politike a spoločnosti: Vzťah médií a moci, politická komunikácia, teória gatekeepingu a jej význam.
9) Etika a sloboda slova v médiách: Etické aspekty mediálnej komunikácie, problematika cenzúry a právo na slobodu slova.
10) Kritická analýza médií: Ako médiá konštruujú realitu, budujú stereotypy a ovplyvňujú kultúru a sociálne normy.
11) Typy mediálnych systémov: Porovnanie rôznych modelov mediálnej regulácie, vlastníctva a ich charakteristiky v medzinárodnom kontexte.
12) Zhrnutie a prepojenie teórií s praxou: Záverečná reflexia kľúčových míľnikov, teórií a ich aplikácia na historické a súčasné príklady z mediálnej praxe.

Odporúčaná literatúra

Brečka, S. et al. (2009). Od tamtamov po internet. EuroKódex.
Kortti, J. (2019). Media in history: An introduction to the meanings and transformations of communication over time [Médiá v dejinách: Úvod do významov a transformácií komunikácie naprieč históriou]. Macmillan Education UK.
Krajčovič, P., Radošinská, J., & Višňovský, J. (Eds.) (2021). Slovník vybraných pojmov z masmediálnej a marketingovej komunikácie. FMK UCM.
DeFleur, M. L., & DeFleur M. H. (2022). Mass Communication Theories: Explaining Origins, Processes, and Effects. 2nd Edition [Teórie masovej komunikácie: Vysvetlenie pôvodu, procesov a účinkov, 2. vydanie]. Routledge.
McQuail, D., Deuze, M. (2019): McQuail's Media and Mass Communication Theory, 7th Edition [McQuailova teória médií a masovej komunikácie, 7. vydanie]. SAGE Publications.
Pravdová, H., Radošinská, J., & Višňovský, J. (Eds.) (2017). Slovník vybraných pojmov z mediálnych a komunikačných štúdií: Kľúčové termíny v súčasnej mediálnej komunikácii. FMK UCM.